

Výroční zpráva

o činnosti FONTES RERUM, družstva pro ekonomická, politická a sociální studia za rok 2002

Rok 2002 byl prvním rokem zahájení skutečné činnosti družstva. Zakládající členská schůze proběhla již 1. prosince 2001, ale zápis do obchodního rejstříku se povedl až 20. února 2002:

V ý p i s

z obchodního rejstříku, vedeného Městským soudem v Praze oddíl Dr. , vložka 5344

- Datum zápisu:** 20.února 2002
- Obchodní firma:** FONTES RERUM, družstvo pro ekonomická, politická a sociální studia
Zapsáno: 20.února 2002
- Sídlo:** Praha 8, Kobylisy, Pod Kynclovkou 8/699, PSČ 182 00
Zapsáno: 20.února 2002
- Identifikační číslo:** 265 09 610 Zapsáno: 20.února 2002
- Právní forma:** Družstvo
- Předmět podnikání:**
Zapsáno: 20.února 2002- činnost podnikatelských, finančních, organizačních a ekonomických poradců
Zapsáno: 20.února 2002- vydavatelské a nakladatelské činnosti
Zapsáno: 20.února 2002- specializovaný maloobchod
Zapsáno: 20.února 2002- maloobchod provozovaný mimo řádné provozovny
Zapsáno: 20.února 2002 - pořádání odborných kurzů, školení a jiných vzdělávacích akcí včetně lektorské činnosti
- Statutární orgán - představenstvo:**
- předseda:** Ing. Jan Mládek, CSc., r.č. 600601/0549
Soběslav, Dráčov 100, okres Tábor, PSČ 392 01
den vzniku funkce: 20.února 2002
den vzniku členství v představenstvu: 20.února 2002
Zapsáno: 20.února 2002
- Jménem družstva jedná navenek předseda družstva. Podepisování se děje tak, že k otisku razítka nebo vypsání firmě družstva připojí předseda svůj podpis.
Zapsáno: 20.února 2002
- Základní členský vklad:** 20 000,- Kč Zapsáno: 20.února 2002
- Zapisovaný zák. kapitál:** 100 000,- Kč Zapsáno: 20.února 2002

Prvním předsedou družstva FONTES RERUM se stal Ing. Jan Mládek, CSc. a první sídlo družstva bylo pod Kynclovkou 8/699, 182 00 Praha 8. Místem konání seminářů družstva se stala až na malé výjimky Klub techniků na Novotného lávce 5, Praha 1.

V roce 2002 družstvo Fontes Rerum připravilo a zorganizovalo sedm seminářů. O průběhu jednotlivých seminářů byla veřejnost průběžně informována prostřednictvím www stránek. Tyto stránky uvádějí jednak informaci o termínu a tématu připravované diskuse aktuálně organizovaného semináře a dále zveřejňují záznam průběhu diskuse na již realizovaných seminářích. Družstvo dále vydává záznamy diskusí, tak jak proběhly, formou tištěných sborníků a to vždy dvou po sobě konaných seminářů.

V průběhu roku byly realizovány následující semináře:

1. dne **24. ledna 2002** se uskutečnil seminář na téma **Přistěhovalci: naděje či hrozba pro Českou republiku?**

Jako předřečníci v úvodu k tématu promluvili: Zbyněk Fiala (šéfredaktor časopisu EKONOM), Antonín Robek (bývalý ředitel Ústavu etnografie ČSAV), Ivan Rynda (Centrum pro otázky životního prostředí a Fakulta humanitních studií, UK) a Jana Škvrnová (náměstkyně ministra pro sociální pojištění a příjmovou politiku MPSV).

Potřeba systémově řešit problematiku přistěhovalců do České republiky iniciuje proces jednotné regulace. Tato regulace je na Ministerstvu práce a sociálních věcí (MPSV) řešena přípravou systému aktivního výběru imigrantů. Bude připraven pilotní projekt, který ověří připravovaný způsob řešení imigrační politiky České republiky. Je žádoucí získávat lidi, kteří mají zájem v České republice žít a pracovat. Bylo konstatováno, že dlouhodobě dochází k úbytku populace v České republice a zároveň k růstu počtu lidí, pobírajících u nás důchod. Je to celoevropský problém, který však probíhající a budoucí imigrace do republiky nevyřeší. Předpokládá se, že dojde k úbytku asi 20 % obyvatelstva, což odhaduje projekce do roku 2050. Tento jev si

vynutí i provedení důchodové reformy u nás. Dále je třeba usilovat o zvýšení porodnosti, která se v současné době pohybuje na hodnotě 1,1 (tj. počet narozených dětí na ženu v aktivním věku) alespoň na 1,6. MPSV provede analýzu složení dosavadních imigrantů a ve spolupráci s Ministerstvem vnitra a Ministerstvem zahraničních věcí navrhne bodový systém jednotného hodnocení této problematiky. Je třeba přihlížet k systému imigrační politiky evropských zemí a jejich zkušenostem v této oblasti. Hlavní principy řízené imigrační politiky byly projednány vládou, diskutovány a odzkoušeny v průběhu 3-5-ti let.

2. dne 21. března 2002 se konal seminář na téma **Přímé zahraniční investice v ČR: úspěch a co dál?**

V úvodním slovu vystoupili: Jan Ámos Havelka (White and Case Praha, v letech 1993-2000 generální ředitel CzechInvestu), Václav Petříček (1.náměstek ministra průmyslu a obchodu), Jiří Schwarz (president Liberálního institutu)

Výrazný příliv zahraničních investic do České republiky je vnímán jako pozitivní prvek. Aby se stal trvalým jevem je třeba vytvořit podmínky, které by tuto tendenci podporovaly. Je to např. úprava stávajících právních předpisů (zjednodušení a urychlení procesu zakládání firem a jejich zápis v obchodním rejstříku, požadavky živnostenských úřadů, složitý způsob likvidace firmy, atd.) Dále je třeba zavést opatření, která by zatraktivnila podnikání v České republice zavedením opatření jako např. postupné daňové zvýhodňování podnikání. Pro příliv zahraničních investic do ekonomiky je rozhodující vytvoření pocitu stability a jasných dlouhodobých ekonomických priorit. Proto je třeba, aby existovala dlouhodobá ekonomická koncepce vlády, která by toto stanovila a garantovala. Je třeba koncipovat opatření v souvislosti s požadovaným rozvojem některých odvětví, přinášejících dlouhodobý rozvoj proexportních výroby, zvýšení zaměstnanosti, zatraktivnění některých profesních dovedností, atd. Z hlediska regionální politiky je třeba cíleně podporovat rozvoj podnikání v oblastech s vysokou nezaměstnaností. Diskutovalo se o dosavadních zkušenostech institucí, podporujících podnikání u nás, poskytujících informační a právní poradenství pro podnikatele.

3. dne **11. dubna 2002** proběhla diskuse na téma: **Státní bankrot v Argentině: lekce pro Českou republiku?**

V diskusi vystoupili: Jiří Kunc (Ústav politologie Filosofická fakulta UK), Miloslav Ransdorf (místopředseda KSČM), Miroslav Zámečník (konsultant) a Kamil Ziegler (generální ředitel Raiffeisenbank, a.s. Praha).

Diskutující se shodli na tom, že státní bankrot v Argentině byl ovlivněn zejména skutečnostmi jako např. nekonzistentními politickými rozhodnutími, řešícími pouze dílčí projevy krize v zemi bez hledání celkové nové koncepce změny politicko - ekonomického systému. V ekonomické oblasti je nutno hlídat a řešit základní ekonomické komponenty rovnováhy jako je např. udržení veřejných financí pod kontrolou, sledování vývoje obchodní bilance v zemi a včasné prosazování opatření, vedoucích k omezení trvalého deficitu obchodní bilance. Dále je nutné stanovit a prosazovat takové budování ekonomicko - politické koncepce, která povede k posílení důvěry v domácí měnu, v existující bankovní sektor, pensijní systém a zajišťování dlouhodobého prosazování státní podpory k investování do odvětví, nesoucích dlouhodobě vývojovou perspektivu a devizové rezervy. Ve vztahu k nadnárodním organizacím jako je Mezinárodní měnový fond je ale důležité prosazovat si zohlednění národních specifik. Diskutující se shodli na tom, že při hledání poučení z argentinské krize je třeba vidět řadu shodných ekonomických projevů s Českou republikou, ale na druhou stranu je třeba brát v úvahu i některé zásadní rozdíly v existujícím ekonomickém prostředí.

4. dne **17. dubna 2002** se uskutečnil seminář na téma **Reforma a financování veřejné správy a samosprávy.**

Na semináři vystoupili: R. Prokop (ředitel odboru Financování územních rozpočtů Ministerstva financí ČR), J. Maršík (ředitel odboru reformy územní veřejné správy Ministerstva vnitra), T. Holenda (ředitel odboru informatizace veřejné správy, Ministerstvo vnitra ČR), D. Grabmüllerová (ředitelka odboru bytové politiky,

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR), J. Vačkář (ředitel odboru realizace rozvojových programů, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR), K. Vlasák (vedoucí oddělení syndikací a institucionální klientely Praha) a L. Sýkora (ředitel regionální pobočky Raiffeisenbanky v Českých Budějovicích).

Seminář zúčastněným poskytl všestrannou informaci o stavu a připravovaných krocích v oblasti veřejné správy a samosprávy. V úvodu byla podána souhrnná informace na témata, jak bude probíhat financování obcí v nových podmínkách reformy veřejné správy. Změny, které nastanou ve způsobu vedení veřejné správy a samosprávy se musí projevit mimo jiné i v částečných změnách vedení a zajišťování povinných informací v informačním systému veřejné správy. Byl představen celkový přehled připravovaných hlavních změn a způsob jejich zabezpečení z organizačního hlediska. Velká pozornost byla věnována otázkám finanční podpory obcím a to jednak z hlediska bytové politiky Státního fondu rozvoje bydlení a dále z hlediska programu obnovy venkova, SAPARD, jednak přípravy na strukturální fondy a dále přípravy na regionální fondy na podporu podnikání. Diskutovaná problematika vedení správy a samosprávy byla dále doplněna i o informaci jak reaguje na změny způsobu financování v obcích bankovní sektor. Hovořilo se o možnostech využití kompletních bankovních služeb a to konkrétně připravovaných v Raiffeisenbank.

5. dne **23. května 2002** proběhl seminář na téma **Populační politika aneb co má stát dělat, aby nás bylo více?**

V úvodním slovu promluvili: M. Mašková (Fakulta sociálních věd UK), Zdeněk Škromach (místopředseda ČSSD, předseda výboru pro sociální politiku a zdravotnictví PSP ČR).

Diskutující informovali o existenci tendenci snižování počtu obyvatel v České republice jako dlouhodobého jevu. Tento jev se projevuje v celé Evropě. Podle demografických projekcí by v Evropě mělo dojít k úbytku obyvatelstva do roku 2050 o 90 mil. V České republice se předpokládá úbytek asi o 20% do roku 2050. Tento

jev výrazně ovlivní do budoucna fungování sociálního státu tak, jak byl vytvořen. Dílčí klady tohoto systému, zabezpečující základní sociální jistoty (základní zajištění ve stáří, přiměřená sociální a zdravotní péče, přístup ke vzdělání, atd) se stávají problematickými. V souvislosti s tímto jevem je třeba přehodnotit systém podpory porodnosti, mateřských dávek, délky mateřské dovolené, atd. Je ovlivněn i současný systém důchodového zabezpečení, kde dochází jednak k prodlužování věku obyvatelstva a zároveň k rapidnímu snižování počtu lidí v produktivním věku. Situace si vyžádá přehodnocení dosavadního důchodového systému a zohlednění tohoto nepříznivého faktu vytvořením nové důchodové koncepce. Současná porodnost v České republice je 1,1 dítě na ženu v aktivním věku. Tato plodnost by se měla dlouhodobě zvýšit alespoň na 1,6 dítěte. Diskutovalo se o předpokládaných změnách, které jsou připravovány na Ministerstvu práce a sociálních věcí pro vládu České republiky.

6. dne **10. října 2002** se konal seminář na téma: **Státní rozpočet na rok 2003 a fiskální výhled do roku 2006.**

V úvodu vystoupili: Jiří Dolejš (člen rozpočtového výboru PSP ČR a místopředseda KSČM), Martin Kocourek (místopředseda rozpočtového výboru PSP ČR, člen ODS) a Bohuslav Sobotka (ministr financí ČR a člen ČSSD).

Hovořilo se o nezbytnosti v budoucnu řešit deficity veřejných financí, které existují, jsou velké a porostou. Lze předpokládat, že z ekonomického hlediska jsou a zejména budou požadované vyrovnané veřejné rozpočty nebo státní rozpočty nereálné, neboť bude docházet k zvýšeným investicím v budoucnu, to znamená i ekonomicky odůvodněným deficitům. Opatření požadavku vyrovnaného rozpočtu je účelné, pokud při zdůvodňování vzniklého deficitu, který nepřekročí rozumnou mez cca 2-3 % HDP vyvolá veřejnou diskusi o ekonomické oprávněnosti tohoto jevu, což je nutno chápat jako prvek ekonomické a zejména politické kontroly. Bylo konstatováno, že existence a požadavky Maastrichstských kritérií představují jakýsi kontrolní bod z vnějšku, ale řešení oprávněnosti existence a výše deficitu veřejných financí v České republice je nutnou podmínkou vytvoření a zachování vnitřní stability

země. Systémové řešení problému deficitu veřejných financí a problém sestavení státního rozpočtu naráží na problémy jako je řešení ztráty Konsolidační agentury a požadavek co nejrychlejšího převedení této ztráty do veřejného dluhu, zamezující zkreslování ročního hospodaření státu, řešení vzniku větší nezaměstnanost, než se předpokládalo v roce 2003, dále řešení nákladů s transformací Českých drah, nutnost posoudit oblast státní politiky v příjmové sféře, atd. Skutečnou konsolidací je třeba zamezit vzniku extrémních situací v ekonomice.

7. dne **19. listopadu 2002** se diskutovalo na téma: **Budoucnost státu sociálních služeb v České republice** s podtitulem *Anebo jak se vyrovnat se stárnutím populace, fiskální krizí a výzvami globalizace?*

Jako řečníci k zvolenému tématu promluvili: L. Müllerová (náměstkyně ministra práce a sociálních věcí a členka ČSSD), Alena Páralová (místopředsedkyně výboru pro sociální politiku a zdravotnictví PSP ČR a členka ODS) a Martin Potůček (profesor veřejné a sociální politiky, ředitel Institutu sociálních studií na Fakultě sociálních věd KU a vedoucí Centra pro sociální a ekonomické strategie FSV UK).

Zúčastnění na semináři se shodli na názoru, že stát sociálních služeb pomohl po 2. světové válce přežít a stabilizovat kapitalismus ve vyspělých státech. Problém nastal v postkomunistických zemích, které se nacházeli ve špatné ekonomické situaci a dále k tomu přistoupila globalizace. Diskuse byla orientována na dva základní problémy a to financování tohoto systému a jeho efektivnost. Zajištění sociálních služeb ve společnosti si vyžaduje dlouhodobou koncepci, ta byla připravena na Ministerstvu práce a sociálních věcí jako tzv. zákon o sociálních službách. Probíralo se, jak řešit problém dlouhodobého stárnutí populace v České republice a odraz tohoto faktu v potřebě zreformovat stávající důchodový systém, přehodnotit systém sociální podpory, reagovat na změnu ve společnosti a zohlednit prvek nezaměstnanosti v nových podmínkách. Bylo konstatováno, že téměř polovina vyprodukovaného národního bohatství se díky vládní fiskální politice odčerpává ze státního rozpočtu a je přerozdělena. Konstatoval se fakt, že existující důchodový systém je od roku 1996 deficitní. Je třeba vzít v úvahu prodlužování lidského věku a výrazné snižování porodnosti, atd. Hodnotila se probíhající veřejná diskuse na téma

stát veřejných sociálních služeb, pojmu „kolektivní statek“, připravovaného národního plánu zaměstnanosti; hovořilo se o faktorech, které komplikují přístup k sociální soudržnosti. Diskutovalo se o dopadu připravovaného dokumentu „Sociální doktrína České republiky“, jehož účelem je nastítnit a prosadit strategický odklon od dosud převažujícího soustředění na záchrannou funkci sociální politiky směrem k funkci pojišťovací.

Přehled hospodaření družstva FONTES RERUM za rok 2002

Výkaz zisků a ztrát (v tis.Kč)

Výkony	151
Výkonová spotřeba	107
Přidaná hodnota	44
Osobní náklady	27
Daně	5
Provozní výsledek hospodaření	17
Finanční výsledek hospodaření	-1
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	11
Výsledek hospodaření za účetní období	11

Rozvaha

Aktiva celkem	178
<i>Oběžná aktiva</i>	178
Peníze	24
Účty v bankách	154
Pasiva celkem	178
<i>Vlastní kapitál</i>	151
Základní kapitál	130
Rezervní fond	10
Hosp. výsledek běž.úč.období	11
<i>Cizí zdroje</i>	27
Krátkodobé závazky	27